

De Vlag van de Beenhouwersbond “De vereenigde Beenhouwers HEYST-KNOCKE .EN ‘T OMLIGGENDE” en de heraldiek .

Jacques Larbouillat

Het driemaandelijks tijdschrift (april-mei-juni) 2013 jg 38, van onze zustervereniging “Heyst Leefft” publiceerde een zeer mooie foto van de vlag in titel vermeld. De redactie van onze zustervereniging vraagt wie iets meer weet over deze vlag? Graag helpen we haar een eindje op deze weg.

De heraldiek vertelt ons iets meer over deze “VEREENIGDE BEENHOUWERS”.

In de vier hoeken van de vlag staan de wapenschilden van vier gemeenten.

Links boven : het wapenschild van Knocke (voor de fusie) Op gouden veld (geel) een roden keper beladen met drie zilveren schelpen en in de punt een duindistel in natuurlijke kleur.

Links eronder het jaartal 1922, dit zal de stichtingsdatum zijn van de vereniging.

Het wapenschild eronder toont op een zwart veld een rood getongde gouden leeuw. Dit is het wapen van het oude hertogdom Brabant (nu het wapen van België). De ontwerpers zullen waarschijnlijk Vlaanderen bedoeld hebben maar het wapen van Vlaanderen is een rood getongde zwarte leeuw op gouden veld.

Eronder het wapen van België met een Koningskroon.

In de linker onderhoek : het wapen van de gemeente Dudzele (voor de fusie met Brugge): op een zilver veld (wit) een keper van keel (rood) met naast de linker keperbalk een sleutel van sabel (zwart).

Rechts boven in de vlag, het wapenschild van Heist : geschaakt uit twaalf stukken van goud (geel) en sinopel (groen). Dit is eigenlijk het wapen van de heer van Coudekerque (F. No.). Heist had nooit een kasteelheer met een adellijke titel. Koudekerke is de naam van de verdwenen middeleeuwse parochiekerk en parochie, die de huidige parochie en de gemeente Heist vooraf ging. Kerk en toren werden op het einde van de 19de eeuw afgebroken. Dit kerkgebouw stond op het nu verdwenen kerkhof langs de Heistlaan en op wandelafstand van het restaurant 't Boerenhof. Meteen een oude legende uit de wereld helpen; het verhaal dat Koudekerke in zee vergaan is, is een fabeltje. Er is wel een grote strook duinen door de zee verzwolgen met hier en daar lage vissershuisjes!

Het wapenschild van Heist wordt geschraagd door twee gekruiste ankers met erboven een gouden ster. Dit wapen werd door de gemeenteraad van Heist op het einde van de 19de eeuw voorgesteld als gemeentewapen, maar door de heraldische raad en het ministerie nooit aanvaard.

Eronder staat het jaartal 1932, wat doet vermoeden dat de "Verenigde Beenhouwers" hun tienjarig bestaan bekronden en vierden met de inwijding van hun vlag!

Verder op de rechter rand van de vlag merken we in verschillende kleuren drie initialen : JW, JDC en FD. Dat zullen de initiatiefnemers, sponsors of schenkers zijn van de vlag?

Onder de initialen staat het gemeentewapen van de stad Brugge: "gedwarsbalkt van zilver (wit) en keel (rood) uit acht stukken, een klimmende leeuw van lazuur (blauw), geklauwd en getongd van keel (rood), gekroond van goud, dragende om de hals een hangend kruis van hetzelfde". Tussen de wapenschilden van Dudzele en Brugge in hoofdletters "HEYST-KNOKKE EN 'TOMLIGGENDE".

Op het middenveld van de vlag wordt op de achtergrond de zee met twee vissersvaartuigen afgebeeld. Op de voorgrond een groene weide met een gelauwerd rund, rechts ernaast een silhouet van het standbeeld van Jan Breydel en Pieter de Coninc, dat op de markt van Brugge staat. Jan Breydel, één van de leiders in de opstand tegen de Franse koning in 1302, staat symbool voor de slag, maar wordt in de stadsrekeningen ook vermeld als leverancier van vlees, paarden en haver aan het leger van Willem van Gulik in de tocht naar Kortrijk voor de Gulden Sporenslag.

De vlag is aan drie zijden omzoomd met franjes in de Belgische driekleur, de vijf lussen om de vlag aan de vlaggenstok te hechten zijn ook in dezelfde kleuren.

Hypothetisch besluit: uit de tekst en heraldiek op de vlag blijkt duidelijk dat het initiatief om deze vereniging te stichten vanuit de beenhouwers van Heist was genomen in samenwerking met de beenhouwers van Knokke. De Heistse beenhouwers waren op dit ogenblik waarschijnlijk het talrijkst. Dudzele en Brugge hebben zich later aangesloten.

Dat bij het tienjarig bestaan het aantal aangesloten Brugse beenhouwers aanzienlijk was, laat zich merken door naast het Brugs gemeentelijk wapen, het silhouet van het standbeeld van Jan Breydel en Pieter de Coninck aan te brengen.

De initialen vermelden meestal de schenkers van de vlag. J.W. staat waarschijnlijk voor Julien Warmoes, uitbater van een belangrijke beenhouwerij in de Vlamingstraat in Heist in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Later is hij gemeenteraadslid geworden en na W.O.II ook voorzitter van het OCMW geweest.

De twee andere initialen zijn niet te linken aan Heistse beenhouwers. In deze periode was ik nog te jong! Het kunnen beenhouwers uit Knokke of Brugge zijn.

Deze vlag is een mooi stuk erfgoed, een gouden pluim voor "Heist Leeft" die het ontdekte en publiceerde. Wij hopen dat de bezitter ze met zorg bewaart.

Selectieve bibliografie:

Coornaert Maurits, Heist en de Eiesluis, Drukkerij- Uitgeverij Lannoo, Tielt 1976, p. 432.

Ballegeer Johan, Gids voor Oud Brugge, Uitgeverij Scriptoria n.v., Antwerpen, 1983, p. 32, p. 33, p. 168.

Ballegeer Johan, Gids voor de Zwinstreek, Uitgeverij Scriptoria n.v., Antwerpen, 1984, p. 195

Geirnaert Noël- Vandamme Ludo, Brugge een verhaal van 2000 jaar, Uitgeverij Stichting Kunstboek Brugge, 1996, p. 38-39.

Lannoy Danny, Van Polderdorp tot Badplaats, Drukkerij Van Vooren-Matthijs Knokke-Heist, 1976, p. 410.

Neubecker Otfried, Elseviërs gids van de heraldiek, Uitgeverij Elsevier BV Amsterdam/ Brussel, 1981, p. 230.

Warlop Ernest, Wapenboek van Vlaanderen, Uitgeverij Familia et Patria, Roeselare, 1972, p. 9, p. 39, p. 136, p. 138 .